

DR. P.A. TIELE-STICHTING

Samenwerkingsverband voor boekwetenschap in Nederland en Vlaanderen

Jaarverslag 2025

Den Haag

Maart 2026

Inhoud

Woord vooraf.....	3
Activiteitenplan	4
A. Vaste activiteiten	4
1. <i>Organisatie fellowshipprogramma</i>	4
2. <i>Ondersteuning van de monografieënreeks BGNB</i>	4
3. <i>Organisatie van de jaarlijkse Tiele-scriptieprijs</i>	4
4. <i>Ondersteuning Stichting Frederik Mullerfonds</i>	5
5. <i>Tiele-dag (voorjaar)</i>	5
6. <i>Tiele-symposium (najaar)</i>	5
B. Nieuwe en incidentele projecten.....	5
1. <i>Herinvulling van de bijzondere leerstoel aan de UvA</i>	5
C. Overige activiteiten.....	6
1. <i>Nieuwsbrieven en website</i>	6
2. <i>Wetenschappelijke Adviesraad</i>	6
3. <i>Vergadering van Aangeslotenen</i>	6
4. <i>Bestuur</i>	6
5. <i>Donateurs</i>	7
6. <i>Sponsors en subsidiegevers</i>	7
Financieel verslag 2025 en Begroting 2026.....	8
1. <i>Toelichting op de financiën per 31 december 2025</i>	8
2. <i>Beknopt overzicht cijfers Tiele-Stichting</i>	9
3. <i>Beknopt overzicht cijfers Frederik Mullerfonds</i>	11
4. <i>Begroting Tiele-Stichting</i>	12
Bijlage 1	13
Bijlage 2.....	14

Woord vooraf

Het afgelopen jaar heeft de Tiele-Stichting verder gewerkt aan het opnieuw instellen van de bijzondere leerstoel aan de Universiteit van Amsterdam – een leerstoel die in het teken zal staan van de vroegmoderne boekcultuur en de vrijheid van het gedrukte woord. Het bestuur kijkt terug op een aantal zeer geslaagde lezingen en netwerkbijeenkomsten die de Tiele-Stichting heeft georganiseerd en bijgewoond.

De Tiele-dag op vrijdag 11 april met als thema ‘Boeken lezen in digitale tijden’ en het Tiele-symposium op vrijdag 21 november met als thema ‘Boeken in de ban’ waren een groot succes en brachten verschillende mensen en disciplines uit de boekenwereld samen. Ook was de Tiele-Stichting aanwezig op de International Antiquarian Book Fair wat de bekendheid van de Stichting heeft vergroot bij een nieuw publiek. De excursie voor donateurs naar het Rijksmuseum zorgden voor interessante gesprekken en nieuwe ideeën.

Het bestuur kijkt ernaar uit om in het nieuwe jaar verder te werken aan de realisatie van de bijzondere leerstoel. Ook steunt de Stichting in het nieuwe jaar opnieuw drie fellows bij hun wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast hoopt de stichting een verdere samenwerking op te kunnen zetten met Vlaamse Aangeslotenen.

Het bestuur van de Tiele-Stichting is ultimo 2025 als volgt samengesteld:

Wouter van Gils (voorzitter tot 8-7-2025)
Trudi Noordermeer (voorzitter ad-interim vanaf 26-8-2025)
Steven Claeysens (secretaris-penningmeester)
Mirjam Elbers
Nele Hendrickx
Trude Dijkstra
Martijn Nicolaas
Jeroen Salman
Saskia Scheltjens

Activiteitenplan

Het Activiteitenplan van 2025 omvatte (A) vaste activiteiten, (B) nieuwe en incidentele projecten en (C) overige activiteiten.

A. Vaste activiteiten

1. *Organisatie fellowshipprogramma*

In 2025 werden drie fellows gedurende twee maanden financieel en wetenschappelijk ondersteund door de Tiele-Stichting.

In juni is een *call for proposals* uitgegaan voor de fellowships in 2026, met als deadline 1 oktober. Dit resulteerde in 15 aanvragen. Vanwege de hoge kwaliteit van de aanvragen en beschikbare financiële middelen is besloten om wederom drie aanvragen te honoreren. De fellows voor 2026 zijn Patricia Stoop, Julia Neugarten en Nadjezda Verboom.

2. *Ondersteuning van de monografieënreeks BGNB*

De (Nieuwe) Reeks Bijdragen tot de Geschiedenis van het Nederlandse Boek verschijnt bij Amsterdam University Press, onder auspiciën van de Tiele-Stichting. De redactie, bestaande uit minimaal vier en maximaal zeven personen, selecteert Reeks-waardige titels, redigeert de tekst en verzorgt de fondsenwerving in overleg met de coördinator van de Tiele-Stichting.

In 2025 is het proefschrift van Daphne Wouts over de Librije van Enkhuizen verschenen bij de BGNB-reeks, evenals het boek *De bestsellermachine* van Erica van Boven. Verder is de redactie in gesprek over een andere mogelijke uitgave.

3. *Organisatie van de jaarlijkse Tiele-scriptieprijs*

De Tiele-Stichting bekroont ieder jaar de beste scriptie op het gebied van de boekwetenschap in de ruimste zin van het woord. Aan de prijs is een geldbedrag van duizend euro verbonden. Over de toekenning van de prijs beslist de jury. De jury wisselt regelmatig van samenstelling en wordt benoemd door het bestuur van de Dr. P. A. Tiele-Stichting.

De jury bestond in 2025 uit:

- Jeroen Vandommele, voorzitter (KB nationale bibliotheek)
- Tjamke Snijders (Katholieke Universiteit Leuven)
- Bart Wallet (Universiteit van Amsterdam)
- Sandra van Voorst (Rijksuniversiteit Groningen)

De winnaar van de scriptieprijs 2024 was Tamara Kiewiet (Universiteit van Amsterdam). In haar scriptie *The Role of Hands in Medieval Memorization Techniques* onderzocht zij de rol van handen als hulpmiddel in middeleeuwse geheugentechnieken. De jury was onder de indruk van de bijzonder volwassen benadering van het onderwerp. Tamara schreef haar scriptie ter afsluiting van de master Boekwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam.

In juni is er een nieuwe oproep voor inzendingen uitgestuurd, met als deadline 1 oktober. Dit heeft tot 16 inzendingen geleid. De samenstelling van de jury is gewijzigd en bestaat per 31 december 2025 uit:

- Jeroen Vandommele, voorzitter (KB nationale bibliotheek)
- David Veltman (UB Groningen)
- Tjamke Snijders (Katholieke Universiteit Leuven)
- Bart Wallet (Universiteit van Amsterdam).

4. *Ondersteuning Stichting Frederik Mullerfonds*

Het Frederik Mullerfonds staat sinds 2007 onder beheer van de Tiele-Stichting. Het fonds ondersteunt bibliografische en boekhistorische uitgaven financieel, zoals de publicatie van boekwetenschappelijke uitgaven en bijzondere bibliografieën en catalogi.

In 2022 is vastgesteld dat de reserves van het fonds teruglopen. Er is daarom besloten om tijdelijk de subsidieverstrekking stop te zetten. Het bestuur heeft gewerkt aan het werven van nieuwe fondsen en inmiddels is het fonds voldoende aangevuld. In 2026 zal het bestuur het Frederik Mullerfonds daarom weer openen voor aanvragen.

5. *Tiele-dag (voorjaar)*

Het thema van de Tiele-dag op vrijdag 11 april was 'Boeken lezen in Digitale Tijden'. Tijdens deze middag werden onderwerpen als digitale toegankelijkheid tot historische collecties, de toekomst van bibliotheken en boekhandels, digitaal lezen en AI in het uitgeverijvak besproken. In de paneldiscussie *Artificial Intelligence (AI) - ofwel, het kunstmatige wordt de nieuwe werkelijkheid* kwamen diverse specialisten aan het woord over dit actuele onderwerp. Verder presenteerden de Tiele-fellows van 2024/2025 hun onderzoeksresultaten tijdens een rondetafelgesprek. We sloten de middag feestelijk af met de uitreiking van de Tiele-scriptieprijs 2024.

6. *Tiele-symposium (najaar)*

Vrijdag 21 november stond in het thema van het Tiele-symposium 'Boeken in de ban'. Het symposium werd georganiseerd in de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience in Antwerpen. Het was de eerste keer dat de Tiele-Stichting een evenement organiseerde in Vlaanderen, met als doel de banden tussen Nederland en Vlaanderen te versterken. Met ieder een eigen expertise wisten de sprekers het publiek te boeien rondom het onderwerp censuur. Het symposium werd goed ontvangen en heeft de bekendheid van de Tiele-Stichting in Vlaanderen vergroot.

B. Nieuwe en incidentele projecten

1. *Herinvulling van de bijzondere leerstoel aan de UvA*

In 2022 is een hernieuwd profiel opgesteld voor de bijzondere leerstoel aan de Universiteit van Amsterdam. Deze leerstoel is op dit moment vacant. Dit profiel is ter goedkeuring aan de decaan voorgelegd. Op 20 juli 2023 ontving de Tiele-Stichting een intentieverklaring van de decaan: in

principe is de UvA bereid om de bijzondere leerstoel Vroegmoderne boekcultuur en de vrijheid van het gedrukte woord te realiseren met de Tiele-Stichting als instellende partij, als aan alle voorwaarden is voldaan. Hierna zijn door het bestuur de eerste stappen gezet voor het realiseren van de financiering. In 2026 wordt verder gewerkt aan het werven van sponsors.

2. Deelname International Antiquarian Book Fair

Dit jaar was de Tiele-Stichting voor de tweede keer aanwezig met een stand op de International Antiquarian Book Fair. Dit is een drie dagen durende boekenbeurs waar grote internationale antiquaren hun boeken verkopen. Logischerwijze komen hier veel boekenliefhebbers op af. De stand op de beurs heeft opnieuw voor veel aandacht gezorgd voor de Tiele-Stichting en haar activiteiten.

C. Overige activiteiten

1. Nieuwsbrieven en website

In het voorjaar en in het najaar is een nieuwsbrief verstuurd aan alle betrokkenen bij de Stichting. Beide keren is er zowel een papieren als een digitale versie verzorgd. De sociale mediakanalen van de website werden regelmatig bijgehouden, waardoor de zichtbaarheid van de Tiele-Stichting en het aantal volgers gestaag groeide.

2. Wetenschappelijke Adviesraad

Tijdens de jaarvergadering op 11 april waren vier leden van de WAR (onder wie de voorzitter) aanwezig. Zij gaven nuttige input met betrekking tot de activiteiten en de hernieuwde bezetting van de Bijzondere Leerstoel.

3. Vergadering van Aangeslotenen

De bij de Tiele-Stichting aangesloten organisaties en instellingen vormen de Vergadering van Aangeslotenen. De Tiele-Stichting telde in 2025 achttien Aangeslotenen. Mede dankzij hun loyale bijdragen kan de Stichting een belangrijk deel van haar jaarlijkse werkzaamheden verrichten. Tijdens de jaarvergadering op 11 april waren vijf vertegenwoordigers van een aangesloten organisatie aanwezig.

4. Bestuur

In juli ontvingen wij het verdrietige bericht dat onze voorzitter Wouter van Gils is overleden. Wouter had al aangekondigd dat hij niet voor een tweede termijn als voorzitter zou gaan, maar dat het zo zou lopen had niemand kunnen voorzien. We zijn Wouter erg dankbaar voor alles wat hij voor de Tiele-Stichting, en daarbuiten, heeft gedaan. In die periode hebben we Trudi Noordermeer bereid gevonden om als voorzitter ad-interim op te treden, waar we haar erg erkentelijk voor zijn. In 2026 hoopt het bestuur een nieuwe voorzitter aan te wijzen.

Het bestuur kwam in 2025 vier keer bijeen: op 20 februari, 11 april, 26 augustus en 21 november. De jaarvergadering vond eveneens plaats op 11 april.

5. Donateurs

De Tiele-Stichting wordt gesteund door donateurs, die in 2025 tweemaal een nieuwsbrief hebben ontvangen (fysiek en/of digitaal) en daarnaast werden uitgenodigd voor de Tiele-dag en het Tiele-symposium. Het aantal donateurs per 31 december 2025 bedraagt 92. Dat betekent dat het aantal donateurs met drie is gestegen. Samen met de Aangeslotenen zorgen ook zij ervoor dankzij hun jaarlijkse bijdragen dat de Tiele-Stichting alle geplande activiteiten kan uitvoeren.

6. Sponsors en subsidiegevers

De jaarlijkse bijdragen van de Aangesloten organisaties dekken de directe kosten van het bureau. Voor verdere financiering van activiteiten is de Stichting aangewezen op extra middelen.

De Tiele-Stichting verkeert in de gelukkige omstandigheid dat de KB haar kantoorruimte en de nodige kantoor- en vergaderfaciliteiten ter beschikking stelt. Het bestuur van de Tiele-Stichting is de KB voor dat alles bijzonder erkentelijk.

Financieel verslag 2025 en Begroting 2026

Dit financiële verslag beslaat de periode januari tot en met december 2025. Als penningmeester van de Tiele-Stichting trad Steven Claeysens op. De financiële administratie werd bijgehouden door administratiekantoor Jan Bus Podiumzaken.

Het boekjaar 2025 is afgesloten met een negatief saldo van -248.

Het aantal Aangeslotenen in 2025 bedroeg achttien. De bijdragen van de Aangeslotenen vormen, samen met die van de donateurs, de basis voor de financiële middelen van de Tiele-Stichting. Het bestuur constateert dat de financiële situatie van de Tiele-Stichting gezond is.

In 2025 bood de Koninklijke Bibliotheek net als in voorgaande jaren huisvesting en kantoorfaciliteiten aan de Stichting waardoor de bureaunkosten laag zijn. De personele kosten bestonden uit de door de Koninklijke Bibliotheek in rekening gebrachte loonkosten van de coördinator mw. A. Koenders.

1. Toelichting op de financiën per 31 december 2025

De exploitatierekening over 2025 toont een negatief saldo van -248. Dit bedrag is te herleiden tot het organiseren van het symposium in Antwerpen waar meer kosten aan waren verbonden.

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de jaarcijfers. Een uitgebreid overzicht is op verzoek via de penningmeester te verkrijgen.

2. Beknopt overzicht cijfers Tiele-Stichting

P.A. Tiele-Stichting

31-12-2025

(bedragen in euro's)

Balans per 31 december 2025 (na resultaatbestemming)

ACTIVA	<i>31-dec-25</i>	<i>31-dec-24</i>	PASSIVA	<i>31-dec-25</i>	<i>31-dec-24</i>
Vlottende activa			Eigen vermogen		
Voorraad publicaties	1	1	Algemene reserve	75.276	75.524
Vorderingen en vooruitbetaalde bedragen	5.948	539		<u>75.276</u>	<u>75.524</u>
Liquide middelen	79.011	80.103	Kortlopende schulden		
	<u>84.960</u>	<u>80.643</u>	Crediteuren en overlopende passiva	9.684	5.119
				<u>9.684</u>	<u>5.119</u>
Totaal	84.960	80.643	Totaal	84.960	80.643

P.A. Tiele-Stichting

31-12-25

(bedragen in euro's)

Exploitatierkening 2025

LASTEN	2025	2024	BATEN	2025	2024
Bureau- en projectkosten			Subsidies en contributies		
Personele kosten	20.038	19.267	Bijdragen donateurs	1.470	1.315
Materie: le kosten			Bijdragen aangeslotenen	24.250	24.250
Publiciteit	879	647	Bijdragen sponsors	0	0
Bureaucosten en administratie	473	1.074	25.720	25.565	
Activiteiten en subsidies	4.974	4.046	Financiële baten		
Overige kosten	594	1.085	Interest	990	84
Exploitatiesaldo	26.958	26.119	990	84	
Batig (+) of nadelig (-) saldo	-248	-470			
	-248	-470			
Totaal	26.710	25.649	Totaal	26.710	25.649

3. Beknopt overzicht cijfers Frederik Mullerfonds

Stichting Frederik Mullerfonds**Staat van baten en lasten over 2025**

	2025	2024	2023
Baten	in €	in €	in €
Rente	131	169	107
Subsidies	0	0	0
Giften	500	1.500	500
	631	1.669	607
Lasten			
Bankkosten	204	204	205
Bijdragen publicaties	0	2.000	2.500
	204	2.204	2.705
Saldo	427	-535	-2.098

Vermogensopstelling

Verloopstaat vermogen 2025:	in €
Eigen vermogen op 01-01-2025	12.449
Te ontvangen rente	-131
Exploitatiesaldo 2025	427
Vermogen op 31-12-2025	12.745
Specificatie vermogen 2025	
ABN AMRO Ondernemersrekening	2.926
ABN AMRO Vermogensspaarrekening	9.819
Vermogen op 31-12-2025	12.745

4. Begroting Tiele-Stichting

BEGROTING 2026

BATEN

Bijdragen donateurs	2.000,00
Bijdragen aangeslotenen	24.500,00
Bijdragen sponsors	1.000,00
Opbrengsten verkoop publicaties	0,00
Overige baten	0,00
Totale baten	27.500,00

LASTEN

Personele kosten	14.000,00
Fellowvergoeding	8.000,00
Materiële kosten	
- Publiciteit	1.000,00
- Bureaunkosten en administratie	1.000,00
- Activiteiten en subsidies	3.000,00
- Overige kosten	500,00
Totale lasten	27.500,00

Bijlage 1

Lijst van Aangeslotenen per 31 december 2025

Bibliotheekstelsel

Boekwetenschap, Universiteit van Amsterdam, Leerstoelgroep

Book and Digital Media Studies, Universiteit Leiden, Masteropleiding

CB (Centraal Boekhuis)

Huis van het boek

KB (Koninklijke Bibliotheek)

Koninklijke Boekverkopersbond

KVB (Koninklijke Vereniging van het Boekenvak)

Mediafederatie

NBV (Nederlandse Boekhistorische Vereniging)

Nederlands Genootschap van Bibliofielen

Vereeniging van Antiquaren (NVVA)

Stichting Lezen

Universitaire Bibliotheken Leiden (UBL)

Universiteitsbibliotheek Universiteit van Amsterdam (UBA)

Universiteitsbibliotheek Universiteit Utrecht (UBU)

Universiteitsbibliotheek Vrije Universiteit Amsterdam (UB-VU)

Radboud Erfgoed, Radboud Universiteit Nijmegen (RU)

Vereniging van Antwerpse Bibliofielen (VABib)

Bijlage 2

Samenstelling Bestuur, Wetenschappelijke Adviesraad, Bestuur Stichting Frederik Mullerfonds en Bureau in 2025

Bestuur Dr. P.A. Tiele-Stichting

Dr. W.J. van Gils, *voorzitter* (tot 8-7-2025)
T. Noordermeer, *voorzitter ad-interim* (vanaf 26-8-2025)
Dr. S.A.A. Claeysens, *secretaris-penningmeester*
Drs. S. Scheltjens
Dr. J.L. Salman
Dr. M. Elbers
M. Nicolaas
N. Hendrickx
Dr. T. Dijkstra

Wetenschappelijke Adviesraad

Prof. em. dr. A.H. van der Weel, *voorzitter*
Prof. dr. J.A. Baggerman
Prof. em. dr. J.A.A.M. Biemans
Prof. dr. J. Boter
Dr. S.A.A. Claeysens
Prof. dr. A.A. den Hollander
Prof. dr. F.J.M. Huysmans
Prof. dr. K.J.P.F.M. Jeurgens
Prof. dr. E.A. Kuitert
Prof. dr. I. van Renswoude
Prof. dr. B.J. Vannieuwenhuyze

Bestuur Stichting Frederik Mullerfonds

Dr. W.J. van Gils, *voorzitter* (tot 8-7-2025)
Dr. S.A.A. Claeysens, *secretaris-penningmeester*
Drs. F. Muller

Bureau

A. Koenders, *coördinator*